

Aan mw. drs. K.J.M van Hees
t.a.v. mw Klijnsma, Staatsecretaris SZW
2013-0000077472
KvHees@minszw.nl

Internetconsultatie/ambitieovereenkomst

Ik ben Ans de Jong-Nonner (gepensioneerd bestuurslid van Pensioenfonds Gasunie en actief lid van de NVOG) en ik heb op eigen titel veel commentaar op de nieuwe plannen voor het pensioencontract.

Samenvatting:

Ik stel u voor om

1. weer een normale rente te gaan gebruiken (zie toelichting),
2. bij een stijging van de levensverwachting de pensioenleeftijd te verhogen (zie toelichting),
3. de spreidingsmethodiek van het reële contract te gaan gebruiken in het nominale contract,
4. het reële stelsel te vergeten. Het is niet netjes om gespaard eigendom van uw burgers af te pakken.

Medezeggenschap

Eindelijk mogen gewone Nederlanders wat gaan zeggen over de 'houdbare' ambitieovereenkomst waarin de FTK-normen voor het nominale pensioencontract strenger worden en waarin het reële pensioenstelsel gepresenteerd wordt. En eindelijk ook de gepensioneerde Nederlanders die de helft van de pensioenvermogens hebben opgebouwd en voor hun inkomen daarvan afhankelijk zijn. Ik hoop dat velen de pen zullen grijpen om te protesteren. Ik hoop ook dat u daarnaar zult luisteren en handelen met het oog op het belang van het pensioen.

Keuzes

Cao-partners staan voor een onmogelijke keuze. Zij die voor het nominale contract kiezen, weten dat de komende tijd pensioenindexaties vergeten kunnen worden en dat kortingen zeer wel mogelijk zijn vanwege de verzwaarde FTK-vereisten.

Hetzelfde geldt ook voor het reële pensioencontract omdat de reële dekkingsgraden momenteel ver onder de 100% liggen en de pensioenen dus eerst (30%?) gekort moeten worden. De reële pensioenuitkering wordt jaarlijks aangepast aan beurs, rente en levensverwachting; gepensioneerden zitten daar niet op te wachten. Het schijnt dat de overheid een voorkeur heeft voor het reële contract; worden de FTK-eisen voor het nominale contract daarom opgeschroefd om de keuze voor het reële contract af te dwingen?

Toelichting op voorstel 1: Gebruik een normale rekenrente, dus niet risicovrij.

De tweede pijler is veel gevoeliger geworden voor financiële schokken omdat de rentesystematiek is veranderd: van 4% naar de swaprente. Als dat niet gebeurd was, waren de dekkingsgraden na de crisis van 2008 vanzelf teruggekeerd naar normale waarden. De swaprente wordt kunstmatig laag gehouden vanwege het economische klimaat. De gevolgen:

- Nederland is niet meer het beste pensioenland van de wereld.
- Pensioenfondsen bulken van het geld vanwege kortingen en niet-verleende indexaties, terwijl de rendementen vorig jaar gemiddeld 12% waren. Hierdoor dreigen zij prooi te worden van de op geld beluste overheid, banken, zorg, onderwijs en bedrijven (de bouw, MKB, enz).
- De premies rijzen de pan uit waardoor werkgevers en werknemers afhaken en een afbraak van ons pensioenstelsel dreigt.
- De koopkracht van gepensioneerden neemt af.
- Er is een hele afdekkingsindustrie vanwege de swaprente tot stand gekomen, die te veel geld kost.
- Het valt niet meer uit te leggen.

Ook onder professoren is men het niet eens over de vaststelling van de rekenrente. Ik verwijs o.a. naar de recente Telegraaf publicatie 'Paniek om pensioen is fout' van Ronald van Gessel en Jarco de Swart waarin wordt gesteld dat deze historische vergissing (het gebruik van de swaprente) het 'putgevoel' in de Nederland veroorzaakt.

U vermeldt dat een hoge rekenrente slecht uitpakt voor de jongere generaties. Ik daag u uit te bewijzen dat die beter af zijn met de swaprente inclusief op- en afslagen en UFR en bijbehorende paniek.

Ik verzoek met aandrang om pragmatisch te zijn: gebruik een normale rekenrente (niet risicovrij) en de burgers zullen weer durven adem te halen.

Toelichting op voorstel 2: Verhoog de pensioenleeftijd als de levensverwachting stijgt.

Dit is namelijk een probaat middel tegen het stijgen van pensioenkosten vanwege de stijgende levensverwachting. Een tweesnijdend mes; er wordt langer premie betaald en korter uitgekeerd.

De commissies Goudswaard en Frijs werden na de financiële crisis van 2008 (die veroorzaakt werd door de sub-prime hypotheek) ingesteld. Ze zijn uitgegaan van de voorspellingen van het CPB, die met het discutabele rekenmodel Gamma en de onterechte aannames daarin al vanaf 2000 een onhoudbaar pensioensysteem voorspellen (zie Persbericht van de NVOG d.d. 22-5-2008).

In de STAR gebruikten de werkgevers inclusief de overheid als werkgever deze adviezen om de risico's van de arbeidsvoorwaarde pensioen te verschuiven richting werknemers en gepensioneerden. De gevolgen:

- De arbeidsvoorwaarde pensioen is verworden tot een financiële afkoop, werkgevers nemen hun verantwoordelijkheid niet meer. Het pensioenfonds wordt een financiële instelling.
- De kosten van toezicht, adviseurs en rechtzaken zijn exponentieel gestegen.
- De koopkracht van gepensioneerden neemt weer af.
- Ook dit valt niet meer uit te leggen.

De overheid pikt ook een graantje mee:

- De overheid vermindert drastisch de aftrekbaarheid van pensioenopbouw en daarmee de opbouw. Onbesproken blijven hier de bezuinigingen op de AOW en andere belastingmaatregelen die ongunstig uitpakken voor het pensioen.

Dit alles zal niet nodig zijn als de pensioenleeftijd omhoog gaat als de levensverwachting stijgt.

Bijgevoegd treft u nog 21 vragen/opmerkingen aan. Bij voorbaat dank voor uw reactie en antwoorden.

Hoogachtend,
Ans de Jong-Nonner,
Boringshof 9
9471 BE Zuidlaren
Email: sicans.jong@planet.nl

Vragen/opmerkingen van Ans de Jong-Nonner

Het nominale contract (hoofdstuk 3.1 van de memorie van toelichting)

1. U baseert het nieuwe FTK op een evaluatie en een impactanalyse. Gaarne publicatie van deze studies en een second opinion.
2. Hoezo beleggingsspagaat? De indexatie moet uit het rendement betaald worden en de aanspraak is (min of meer) verzekerd. Beleggers hebben dit altijd gedaan met behulp van de matching- en returnportefeuilles en dat ging prima totdat de rentesystematiek veranderde.

Het reële contract (hoofdstuk 3.2 van de memorie van toelichting)

3. Het is ongunstig voor ouderen dat in dit contract met meer risico belegd zal worden.
4. Ik neem voor het gemak aan dat er gekozen zal worden voor het maximaal mogelijke opbouwpercentage. Vanwege het Witteveenkader kan de aanspraak niet hoger worden bij overschotten, maar wel lager bij onvoldoende rendementen. Er zal dus risicovoller belegd worden, maar het resultaatpensioen kan nooit meer zijn alleen minder. Waarom zou je dan risico's nemen?
5. Overschotten moeten worden bewaard in de egaliseringsreserve waarmee verlagingen gerepareerd kunnen worden (of de premie wordt lager, zie vraag 15). Waar staat die egaliseringsreserve balanstechisch? De dekkingsgraad moet 101% blijven. Kan dit wel volgens (PW) artikel art.123, lid 1?
6. Levert het reële stelsel in totaal meer of minder pensioen op als het nominale stelsel bij gelijke premie, beleggingsrisico en kosten?
7. Bij het reële contract kan ook bij gepensioneerden jaarlijks het aanvullend pensioen aangepast worden: geen vaste uitkering meer. Hierdoor verliezen gepensioneerden direct aan koopkracht. De aanspraken van werknemers kunnen nog aangezuiverd worden voordat ze op pensioen gaan.
8. Gaarne aandacht voor de eigendomsrechten.
9. De levensverwachting van ouderen verschilt van die van jongeren. Wordt daar rekening mee gehouden in de aanpassingen van de aanspraken en ingegane rechten vanwege de stijging van de levensverwachting?

Hoofdlijnennota (hoofdstuk 4.3 van de memorie van toelichting)

10. Is een eindloonregeling niet meer mogelijk?
11. Hoe stelt u zich voor helder te communiceren over discontovoeten minus (variabele) toeslagafslagen plus BNW-risicotoeslagen? Of over de beleidsdekkingsgraad?
12. Heldere communicatie vanwege beslissingen: Een deelnemer mag zelf niet veel beslissen: hij is verplicht deel te nemen, mag niet een ander pensioenfonds/beleggingsbeleid/contract kiezen en hij moet invaren als de cao-partners dat besluiten.

Premiekortingsgrens(hoofdstuk 4.3.1 van de memorie van toelichting)

13. Bij het nominale contract is de premiekortingsgrens bepaald op Vereist Eigen Vermogen, is dit verantwoord?
14. Bij het reële contract kan bij overrendement sprake zijn van premieverlaging. Gaat de premie dan ook omhoog bij verliezen?
15. Beseft u dat alleen werkgevers en werknemers hiervan profijt hebben? Is dit solidair?

Haalbaarheidstoets voor de strategie en de lange termijn (hoofdstuk 4.3.2 van de memorie van toelichting)

16. Haalbaarheid jaarlijks en risicotoets ieder kwartaal! Hoeveel kost zoiets bij bv.TowersWatson?

Indexatieafslag (blz. 26)

17. De indexatieafslag wordt gelijk gesteld aan de inflatie. Als actieve medewerkers de loontoeslag krijgen blijft de afslag pragmatisch toch de prijsinflatie waardoor de verplichtingen voor actieve medewerkers te laag worden vastgesteld. Er zullen dus tekorten ontstaan door de pensioenopbouw van de actieve medewerker, maar in een tekort situatie moeten ook de gepensioneerden mee inleveren. Is dit evenwichtig en/of solidair?

Egaliseringsreserve (hoofdstuk 5.4, blz. 28)

18. De nieuwe pensioenopbouwers hebben profijt van de egaliseringsreserve. In het nominale contract wordt daarvoor de solvabiliteitsopslag als deel van de premie betaald, nu niet meer. Cadeautje voor werknemers?

Invaren (hoofdstuk 7 blz. 35)

19. Hoe is de medezeggenschap van gepensioneerden geregeld?
20. Invaren moet vanwege een dreigend communicatie- en administratieprobleem. Gaarne toelichting.
21. Is het mogelijk om ter vergelijking een resultaatberekening te maken van het nominale en het reële systeem van de afgelopen 10 jaar van het eigen pensioenfonds?